

ЧОМУ ПРОГНОЗИ НЕ
ЗБУВАЮТЬСЯ АБО Ж
ЗБУВАЮТЬСЯ?

- **ПАРАДОКСИ САМОЗДІЙСНЕННЯ АБО САМОРУЙНАЦІ ПРОГНОЗУ**, якщо до цього процесу долучається **діяльність людини**, протягом якої реалізуються **позитивні очікування** або **ліквідуються застереження та загрози**;
- мається на увазі, що саме усвідомлення і розуміння певної (передусім небезпечної) перспективи призводить до того, що суспільство **зосереджується на цьому явищі і цілеспрямованими рішеннями вживає заходів**, щоб прогноз здійснився або не здійснився
- **САМОЗДІЙСНЕННЯ** – прогноз має настільки сильний вплив, що реалізується навіть якщо не існує для цього передумов
- **САМОРУЙНАЦІЯ** (самоопрвергаючийся прогноз) – показує негативні наслідки здійснення прогнозу задля того, щоб докласти зусиль і не довести до його здійснення

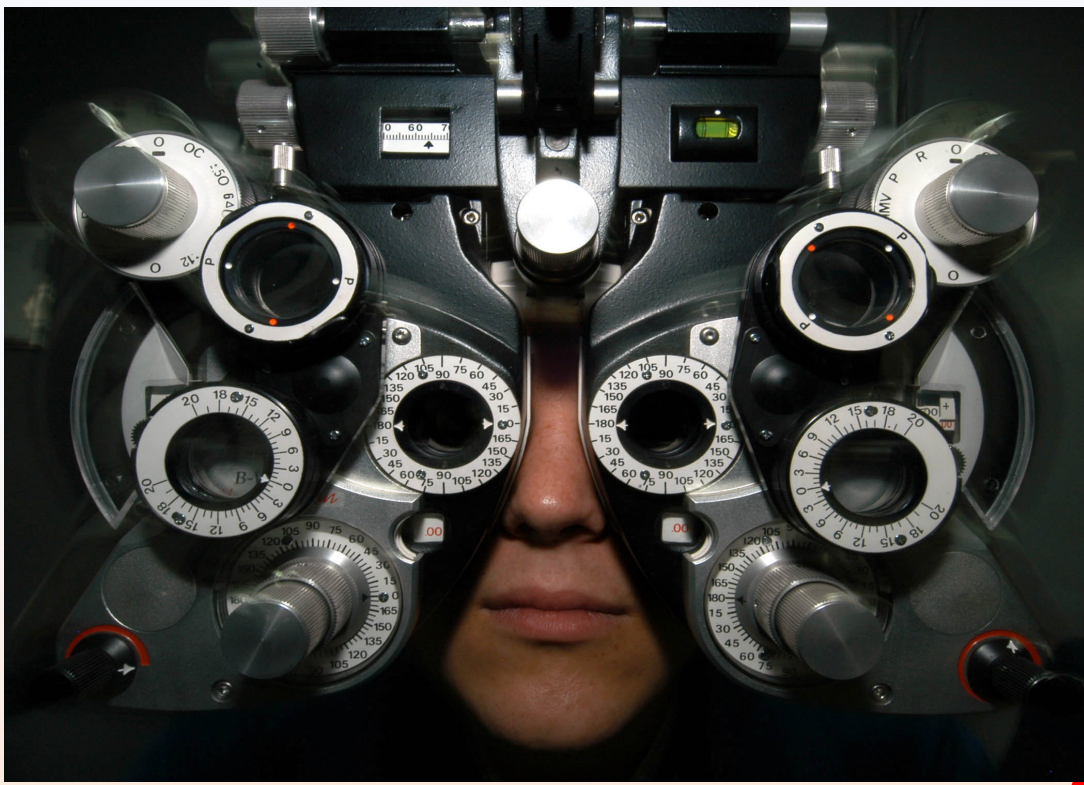
- **ЕФЕКТ ЕДИПА** (за К. Поппером) – за легендою Едип вбив свого батька, якого ніколи не бачив. Батько кинув Едипа у дитинстві через провісництво, згідно з яким він мав бути вбитим своїм же сином (однак цей приклад впливу передбачення на результат не зовсім вдало взятий Поппером, оскільки Едип був незнайомий з пророцтвом, тому воно не є безпосередньою причиною вбивства)

ЕФЕКТ ПІГМАЛІОНА (ЕФЕКТ РОЗЕНТАЛЯ) – синонім самоздійснюваного прогнозу; психологічний феномен (обґрунтував і дав таку назву америк. психолог Роберт Розенталь у 1966р.), який полягає у тому, що очікування людини реалізації пророцтва в багатьом визначають характер його дій та інтерпретацію реакцій оточуючих, що і провокує самоздійснення пророцтва, тобто людина настільки впевнена у правильності якоїсь інформації і мимоволі діє таким чином, що ця інформація отримує фактичне підтвердження; за давньогрецькою легендою Пігмаліон (був царем Кіпру і скульптором) зробив скульптуру Галатеї настільки прекрасною, що сам закохався в неї і умолив богів оживити її, що вони і зробили на його прохання.

- **ЕФЕКТ (ІНФОРМАЦІЯ) КАСАНДРИ** - прогноз з дуже високим ступенем точності, який як правило **збувається**, але **йому не вірять**, оскільки він містить багато негативної інформації, яка є незручною та дискомфортною для сприйняття

ПРОГНОСТИЧНА ПАНІКА – виникає під час моди на прогнози негативних явищ; у такому випадку у псевдопрогнозистів може виникнути впевненість у наближенні краху і катастрофи

ПРОГНОСТИЧНА СЛІПОТА – спостерігається у прогнозиста, орієнтованого лише на позитивні прогнози і який може пропустити «несприятливий» прогноз, без знання якого сприятливі тенденції можуть і не виявитися

ЕФЕКТ ПРОГНОСТИЧНОЇ МОДИ – прогнозист робить успішні прогнози в певній галузі, до якої таким чином привертається увага інших дослідників, але часто «золота жила» виснажується через недостатність зібраного матеріалу з історії розвитку даного явища і ефективність прогнозування знижується

ЧОМУ ПРОГНОЗИ (НЕ) ЗБУВАЮТЬСЯ

5 «ЧОМУ»?

Автор **Сакіші Тойода** – засновник компанії Toyota («винайшов» його у 40-х р.р. ХХ ст.)

Основна ідея – деталізація причин, що врешті-решт призведе до виявлення кореневої причини

